

**SPECJALNOŚĆ:
GEOGRAFIA KULTURY
I ROZWOJU REGIONALNEGO**

Uzupełniające studia magisterskie (stacjonarne i niestacjonarne /zaoczne/)

Przedmiot studiów

„Nowa” geografia człowieka, w tym „nowa” geografia kultury i „nowa” geografia regionalna, są od wielu lat z sukcesem rozwijane na świecie, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych i w Europie Zachodniej. Geografia kultury identyfikująca wpływ zjawisk społeczno-kulturowych na inne dziedziny życia jest ważnym i docenianym elementem kompleksu nauk społecznych (socjologii, antropologii, politologii), które za cel stawiają sobie zrozumienie skomplikowanych procesów kształtujących świat ludzi. „Nowa” geografia kultury w centrum zainteresowania stawia ludzi, jako istoty refleksyjne, oceniające i wartościujące przestrzeń. W ten sposób doskonale wpisuje się w „kulturowy zwrot” nauk o człowieku, społeczeństwie, a także i gospodarce.

Kultura - nazywamy ogół materialnych i niematerialnych wytworów człowieka, precyzyjniej - jest ona pewnym system wyuczonych oraz przekazywanych z pokolenia na pokolenie i zobiektywizowanych wartości, norm, wzorów zachowań, idei oraz wierzeń, wyrażającym się w materialnych i niematerialnych wytworach wspólnych dla danej zbiorowości na pewnym etapie jej historycznego rozwoju, wytworzonych w toku współżycia i współdziałania ludzi.

Różne zbiorowości społeczne i ich członkowie, niezależnie od wielkości, rodzaju i umiejscowienia w przestrzeni mają swoje własne kultury. Kultura wpływa na ich codzienne życie i formy jego społecznego zorganizowania, gospodarkę oraz sposoby zagospodarowania przestrzeni. Poznanie i zrozumienie kultury społeczeństw, jest kluczem do wyjaśnienia społecznych zachowań i działań, które nadają określonym fragmentom przestrzeni (regionom, miejscom) niepowtarzalny charakter. Kultura określa wszelkie formy świadomości społecznej, w tym również tę, związaną z własnym miejscem zamieszkania, regionem i krajem (tożsamość terytorialną).

Geografia kultury zajmuje się wymiarem przestrzennym kultury, manifestującym się zarówno w samej formie i rozmieszczeniu wytworów materialnych i niematerialnych, jak też w zróżnicowanych relacjach człowieka z jego najbliższym otoczeniem (środowiskiem), regionem i światem.

Geografię kultury interesuje materialna i niematerialna treść przestrzeni, regionu czy krajobrazu, rozpatrywane z punktu widzenia człowieka, jako twórcy i

użytkownika. Geografia kultury bada osadnictwo i poszczególne formy zagospodarowania przez pryzmat społeczno-kulturowy, tzn. stara się odpowiedzieć na pytanie, jaki wpływ na powstanie, funkcjonowanie i przeobrażenia osadnictwa ma kultura (wzory zachowań, normy społeczne, wartości) i społeczne uwarunkowania (np. kapitał społeczny, relacje społeczne). Kultura, widziana oczami geografa, pozwala zrozumieć, jak ludzie postrzegają, wartościują i użytkują przestrzeń zależnie od ich potrzeb i czym te potrzeby są uwarunkowane. Specyfika zagospodarowania, fizjonomii i działalności ludzi w miastach i regionach na świecie jest przede wszystkim pochodną kultury, a geografowie kultury potrafią zróżnicowanie to opisać i wyjaśnić. Kulturowe spojrzenie daje niepowtarzalną szansę na, tak charakterystyczny dla geografii, całościowy ogląd procesów, których źródło leży w ludzkich sposobach myślenia i działania.

Rozwój społeczno-gospodarczy dotyczy zmian zachodzących w sferze społecznej głównie o charakterze gospodarczym. Rozwój opiera się na zmianie, przejściu z jednego stanu rzeczy w inny stan - ciągu zmian, który cechuje szereg własności, jak np. dynamika, zmiany jakościowe, itp. Charakter rozwoju społeczno-gospodarczego wyznaczają cele rozwoju i procesy rozwojowe. Proces rozwoju ukierunkowany jest na osiągnięcie celów społecznie akceptowanych i powoduje zwiększenie się z upływem czasu poziomu zmiennych lub ich kompleksów.

Współczesne rozumienie zmiany i rozwoju społeczno-gospodarczego w coraz większym stopniu kładzie nacisk na uwarunkowania i konsekwencje kulturowe oraz społeczne. Funkcjonowanie człowieka we współczesnym świecie, wymaga szerokiej wiedzy o procesach kształtujących globalne powiązania społeczne, polityczne i gospodarcze oraz sposobach, w jaki transformują one przestrzeń regionalną i lokalną.

Geografia rozwoju regionalnego bada cele i procesy rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ich specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, w obszarach identyfikowanych jako regiony geograficzne. Określenie rozwoju regionalnego wymaga określenia charakteru i uwarunkowań zmian.

Kompleksowa wiedza o zjawiskach globalnych (globalistyka) i regionalnych (regionalistyka) jest podstawą kształcenia umiejętności rozumienia środowisk życia ludzi oraz sprawnego i świadomego działania w ich ramach. Paradoks globalizacji, czyli wzajemnych relacji między tym co globalne i lokalne, ukazuje ścieranie się dążeń, działań różnorodnych aktorów (ludzi i instytucji) w grze m.in. o dominację w przestrzeni. Tworzenie zrównoważonego ładu, w tym również ładu przestrzennego, wymaga rozumienia, że nasze otoczenie jest współ-

kształtowane przez wpływy globalne, łączące w sobie elementy różnych kultur, oraz lokalne zjawiska reakcji na nie, przejawiające się w odwołaniach do tradycji, poszukiwaniu lub odbudowy własnej tożsamości kulturowej, ruchach antymodernizacyjnych, itp.

Nasza zdolności do budowy trwałych podstaw społeczno-gospodarczego bezpieczeństwa, w coraz większym stopniu odbywa się w przestrzeni regionalnej (lokalnej) i zależy od umiejętności pobudzenia tkwiącego na tych poziomach społecznych potencjału rozwojowego, w tym tzw. kapitału społecznego.

Kapitał społeczny - zespół cech społecznych takich, jak: zdolności, umiejętności, wzajemne zaufanie, chęć do współpracy, które charakteryzują grupy ludzkie i organizacje kierujące się wspólnym interesem.

Wiedza i umiejętności ludzi są dzisiaj często ważniejsze od dóbr takich, jak: ziemia, maszyny i urządzenia. Uświadamianie rangi zaufania społecznego powstającego w określonych warunkach kulturowych należy do podstawowych celów każdej nowoczesnej nauki wyjaśniającej mechanizmy rozwoju społeczno-gospodarczego oraz społecznego wytwarzania przestrzeni.

W planowaniu i zarządzaniu rozwojem regionalnym i lokalnym aspekt społeczno-kulturowy stanowi jeden z najważniejszych elementów diagnoz i analiz. Opinia społeczna, konsultacje z mieszkańcami dotyczące kierunków zagospodarowania najbliższego otoczenia, a także środki płynące w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej pobudzające aktywność społeczności lokalnych i regionalnych, są sposobami na właściwe sterowanie procesami rozwoju. Miasta i regiony kreują w nowy sposób swój wizerunek, w którym kultura zarówno wysoka (ambitna, elitarna), jak i kultura masowa (popularna) wraz z ich historycznym zakorzenieniem (dziedzictwo kulturowe), uzyskuje status jednego z najważniejszych składników i czynników rozwoju.

Cele kształcenia i kompetencje kadrowe

Przekazywane treści programowe na specjalności *Geografia Kultury i Rozwoju Regionalnego* mają na celu wykształcenie absolwenta kierunku *Geografia* świadomego złożoności i współzależności zjawisk w środowisku życia ludzi oraz umiejącego złożoność tą wyjaśnić, właściwie zinterpretować i ocenić, zwłaszcza w kontekście intensywnych przemian kulturowo-społecznych w Polsce i w różnych regionach świata. Treści te integrują wiedzę przede wszystkim z zakresu geografii społeczno-kulturowej, ekonomicznej i przyrodniczych podstaw rozwoju. Specjalność w tym zakresie, ma na celu przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy zawodowej przede wszystkim w instytucjach regionalnych i lokalnych, wykorzystujących wiedzę i umiejętności absolwentów kierunku geograficznego, zwłaszcza zajmujących się planowaniem rozwoju: społecznego, gospodarczego i przestrzennego, analizą społeczną i gospodarczą, kształtowaniem krajobrazu kulturowego, wykorzystywaniem środków strukturalnych UE, zarządzaniem zasobami środowiska geograficznego i innych.

Ważnym celem kształcenia jest zapoznanie studentów ze specyfiką rozwoju Łodzi i regionu łódzkiego oraz czynnikami i mechanizmami jego przeobrażeń w okresie globalnych i transformacyjnych przemian. Istotnym elementem wyjaśniania problemów społecznych i gospodarczych regionu są spotkania z decydentami rozwoju regionalnego i lokalnego (łączenie nauki z praktyką).

Atutem specjalności jest kompetentna kadra naukowo-dydaktyczna (2 - dr hab., 3 - dr i 1 - mgr) posiadająca ogromne doświadczenie w rozwoju teorii i podejść stosowanych w zakresie geografii kultury oraz studiów regionalnych. W dorobku naukowym pracowników są liczne książki i artykuły z tego zakresu, których cechą jest nowatorstwo w ujęciu problemów badawczych, np.:

1. Rembowska K., 2002, *Kultura w tradycji i we współczesnych nurtach badań geograficznych*, UŁ, Łódź.
2. Suliborski A., 2001, *Funkcje i struktura funkcjonalna miast*, UŁ, Łódź.
3. Suliborski A. (współredakcja), 2002, *Struktury i procesy kształtujące łódzki region społeczno-gospodarczy*, FI, Łódź.
4. Suliborski A., (współredakcja), *Przestrzenne zróżnicowanie procesów transformacji społeczno-gospodarczej w regionie łódzkim*, UŁ, Łódź.
5. Rembowska K., Suliborski A. (współredakcja), *Człowiek w badaniach geograficznych, Podstawowe idee i koncepcje geograficzne*, t. 2, WSG, Bydgoszcz.

6. Rembowska K., Suliborski A. (współredakcja), Terytorium, region, miejsce – czas i przestrzeń w geografii, Podstawowe idee i koncepcje geograficzne, t. 4, WSG, Bydgoszcz.

Pracownicy zatrudnieni w jednostce są również autorami opracowań z zakresu edukacji regionalnej, np.:

- podręczniki uniwersyteckie (m.in. Suliborski A. /współautor/, Geografia ekonomiczna Polski – ujęcie regionalne);
- podręczniki szkolne (m.in. Suliborski A. /współautor/, Polska w Europie; Wójcik M. /współautor/, seria podręczników do geografii świata i Polski „Geografia na czasie”);
- podręczniki wiedzy o regionie (m.in. Suliborski A. /współautor/, Łódź i region Polski Środkowej).

Zespół naukowo-dydaktyczny brał udział w licznych pracach aplikacyjnych, m.in. nad diagnozą i budową Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, gmin i miast oraz innych zleconych projektach badawczych dotyczących analizy procesów rozwoju regionalnego i lokalnego.

Program specjalizacji

Zajęcia na specjalności *Geografia Kultury i Rozwoju Regionalnego* realizowane są w ciągu czterech semestrów uzupełniających studiów magisterskich. Rozkład zajęć, ich wymiar godzinowy oraz punktowy (ECTS) przedstawiony jest w siatce godzin.

Program specjalizacji obejmuje przedmioty kształcenia podstawowego i praktycznego. Zadaniem przedmiotów podstawowych jest dostarczenie studentom pogłębionej i aktualnej wiedzy o społeczno-kulturowych, gospodarczych przemianach Polski i regionów świata, generowanych przez transformacje systemową, globalizację i metropolizację oraz o ich uwarunkowaniach i konsekwencjach w różnych wymiarach przestrzennych. Istotnym element tych zajęć stanowi warstwa teoretyczna z charakterystycznym dla nauk społecznych uogólnieniem w postaci modeli zjawisk. Przedmioty podstawowe mają na celu wykształcić u studentów umiejętność pogłębionego spojrzenia na rzeczywistość społeczno-kulturową, a w konsekwencji przygotować do samodzielnego myślenia o problemach podjętych w pracy magisterskiej. Do przedmiotów tych należą:

- Region w geografii;
- Kulturowy wymiar badań geograficznych;
- Społeczny wymiar rozwoju regionalnego i lokalnego;
- Studia miejskie – teorie i metody;
- Kulturowe zasoby środowiska.

Drugą grupę stanowią przedmioty praktyczne, w ramach których student zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu lokalnej i regionalnej specyfiki procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych, w tym szczególnie z zakresu funkcjonowania samorządu terytorialnego, zasad i metod planowania strategicznego, a także podstaw kształtowania polityki rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z pozyskiwaniem i efektywnym wykorzystaniem funduszy unijnych. Do przedmiotów tych należą:

- Polska regionalna i lokalna;
- Podstawy kształtowania społeczności i samorządności terytorialnej;
- Planowanie rozwoju regionalnego i lokalnego;
- Podstawy architektury i ochrony krajobrazu kulturowego;
- Strategia rozwoju gminy i województwa;
- Wykorzystanie funduszy europejskich w polityce rozwoju regionalnego i lokalnego.

Uzupełnieniem tego bloku są ćwiczenia terenowe, w ramach których student zapoznaje się z praktycznym wymiarem rozwoju regionalnego i lokalnego oraz metodami zarządzania rozwojem.

W ramach seminarium magisterskiego student przygotowuje pracę magisterską na wybrany temat w uzgodnieniu z prowadzącym zajęcia i promotorem. Seminarium uzupełnia przedmiot *Pracownia magisterska*, na którym student kształci umiejętność posługiwania się programami komputerowymi (społecznymi, graficznymi, itp.).

Przedmioty obligatoryjne uzupełniają przedmioty fakultatywne, które zgłaszane są przez pracowników jednostek naukowo-dydaktycznych Wydziału. Wybór fakultetów odbywa się za akceptacją promotora. W zakresie specjalności *Geografia Kultury i Rozwoju Regionalnego* proponowane są przedmioty uzupełniające wiedzę i umiejętności z zakresu obowiązkowego, w szczególności przedstawiające specyfikę rozwoju lokalnego i regionalnego w Polsce i na świecie. Lista tych przedmiotów podawana jest co roku do wiadomości studentów specjalności w I semestrze I roku USM.

Profil absolwenta

Absolwent kierunku geografia kończący specjalność *Geografia Kultury i Rozwoju Regionalnego* posiada umiejętności kompleksowej oceny środowiska życia człowieka oraz kreatywnego wykorzystywania wiedzy i wykonywania pracy zawodowej. Jest przygotowany do pełnienia ważnych funkcji w instytucjach zajmujących się analizą i syntezą kierunków rozwoju regionalnego i lokalnego, zwłaszcza w zakresie właściwego kształtowania polityki pobudzania inicjatyw społecznych oraz sterowania kapitałem społecznym. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich).

Ważnym atrybutem absolwenta tej specjalności jest jego pogłębiona wiedza o istocie i mechanizmach kształtujących współczesne procesy społeczno-kulturowe i gospodarcze na świecie i w Polsce, co w razie potrzeby pozwoli mu na względnie swobodną zmianę profilu zawodowego. Program specjalizacji w pełni wpisuje się w koncepcję polityki **edukacji otwartej**, wychodzącej poza wąskie specjalizacje. Kształtowanie profilu absolwenta naszej specjalności odpowiada na wyzwania współczesnego rynku pracy – elastycznego, wymagającego od ludzi szerokich kwalifikacji i umiejętności szybkiej zmiany miejsca i stanowiska pracy, a nawet zawodu.

Najważniejsze umiejętności absolwenta

- zdolność abstrakcyjnego myślenia o problemach rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego w różnych skalach przestrzennych, od lokalnej po globalną;
- zdolność do analizy, oceny i przewidywania zjawisk społecznych i gospodarczych;
- zdolność do wyjaśnienia roli płaszczyzny społeczno-kulturowej w rozwoju regionalnym i lokalnym;
- praktyczne umiejętności tworzenia strategii rozwoju regionalnego i lokalnego oraz wykorzystywania narzędzi jej prowadzenia (diagnozy sytuacji, monitoringu, wykorzystania środków finansowych);
- praktyczne umiejętności posługiwania się metodami społecznymi i technikami komputerowymi.

Potencjalne możliwości zatrudnienia:

- jednostki administracji samorządowej (np. urząd gminy, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski) i rządowej (urząd wojewódzki);
- agencje rozwoju regionalnego i lokalnego;
- urzędy statystyczne;
- biura planowania przestrzennego;
- służby urbanistyczne i ochrony krajobrazu kulturowego;
- organizacje pozarządowe;
- instytucje analiz społecznych i gospodarczych;
- instytucje marketingu terytorialnego i promocji;
- instytucje animacji życia kulturowego i rozwoju kapitału społecznego;
- instytucje międzynarodowej i międzyregionalnej.

Ogólna siatka godzin studia stacjonarne (od 1.X.2009)

Lp	Nazwa przedmiotu	Punkty ECTS	Forma zaliczenia	Godziny zajęć				Rozkład godzin zajęć								
				razem	w tym		I rok				II rok					
					w.	ćw.	I sem.		II sem.		III sem.		IV sem.			
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE																
1	Metodologia badań geograficznych	4	Zal.	30	30	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Filozofia	4	Zal.	30	15	15	-	-	15	15	-	-	-	-	-	-
PRZEDMIOTY KIERUNKOWE																
1	Globalne problemy geografii fizycznej	8	Egz.	60	45	15	45	15	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Globalne problemy geografii społ.-ekonom.	8	Egz.	60	45	15	-	-	45	15	-	-	-	-	-	-
PRZEDMIOTY SPECJALNOŚCIOWE (w tym ćwic. terenowe)																
1	Region w geografii	3	Egz.	20	20	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Kulturowy wymiar badań geograficznych	3	Egz.	20	20	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Studia miejskie – teorie i metody	3	Zal.	20	20	-	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-
4	Społeczny wymiar rozwoju regionalnego i lokalnego	3	Zal.	20	20	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-
5	Podstawy kształtowania społeczności i samorządności terytorialnej	2	Zal.	15	15	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Kulturowe zasoby środowiska człowieka	2	Zal.	15	15	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-
7	Polska regionalna i lokalna	2	Zal.	20	20	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Podstawy architektury i ochrony krajobrazu kulturowego	2	Zal.	20	10	10	-	-	10	10	-	-	-	-	-	-
9	Planowanie rozwoju regionalnego i lokalnego	2	Zal.	15	-	15	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
10	Strategia rozwoju gminy i województwa	2	Zal.	15	-	15	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
11	Wykorzystanie funduszy europejskich w polityce rozwoju regionalnego i lokalnego	2	Zal.	15	-	15	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
12	Problemy rozwoju w regionie – ćwiczenia terenowe	2	Zal.	15	-	15	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
	razem	28	2Egz.	210			210				-					
PRZEDMIOTY FAKULTATYWNE*		32	Zal.	240			-				240					
SEMINARIUM I PRACA DYPLOMOWA																
1	Seminarium	12**	Zal.	120			30	30		30	30					
2	Pracownia magisterska	4	Zal.	60			15	15		15	15					
3	Praca dyplomowa	20	Egz.	-			-				-					
RAZEM		120	5 Egz.	810			480				330					

* listę przedmiotów fakultatywnych proponowanych przez katedry prowadzące specjalizację (z podaniem osoby prowadzącej, zakresu merytorycznego, formy zajęć i formy zaliczeń) szczegółowe zasady ich wyboru (termin, minimalna i maksymalna liczebność grup) ustala i podaje do wiadomości studentów dziekan w terminie do 30 kwietnia poprzedzającego roku akademickiego; wybór tych zajęć odbywa się za akceptacją promotora;

** po I roku - 6 pkt. ECTS, po II roku - 6 pkt. ECTS oraz 20 pkt. ECTS za przygotowanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego

Ogólna siatka godzin studia niestacjonarne (od 1.X.2009)

Lp	Nazwa przedmiotu	Punkty ECTS	Forma zaliczenia	Godziny zajęć				Rozkład godzin zajęć								
				razem	w tym		I rok				II rok					
					w.	ćw.	I sem.		II sem.		III sem.		IV sem.			
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE																
1	Metodologia badań geograficznych	8	Zal.	30	30	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Filozofia	6	Zal.	30	15	15	-	-	15	15	-	-	-	-	-	-
PRZEDMIOTY KIERUNKOWE																
1	Globalne problemy geografii fizycznej	8	Egz.	60	45	15	45	15	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Globalne problemy geografii społ.-ekonom.	8	Egz.	60	45	15	-	-	45	15	-	-	-	-	-	-
PRZEDMIOTY SPECJALNOŚCIOWE (w tym ćwic. terenowe)																
1	Region w geografii	2	Egz.	6	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Kulturowy wymiar badań geograficznych	2	Egz.	6	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Studia miejskie – teorie i metody	2	Zal.	6	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Społeczny wymiar rozwoju regionalnego i lokalnego	2	Zal.	6	6	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
5	Podstawy kształtowania społeczności i samorządności terytorialnej	2	Zal.	4	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Kulturowe zasoby środowiska człowieka	2	Zal.	4	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
7	Polska regionalna i lokalna	2	Zal.	6	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Podstawy architektury i ochrony krajobrazu kulturowego	2	Zal.	6	3	3	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
9	Planowanie rozwoju regionalnego i lokalnego	1	Zal.	4	-	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
10	Strategia rozwoju gminy i województwa	1	Zal.	4	-	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
11	Wykorzystanie funduszy europejskich w polityce rozwoju regionalnego i lokalnego	1	Zal.	4	-	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
12	Problemy rozwoju w regionie – ćwiczenia terenowe	1	Zal.	4	-	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
razem		20	2 Egz.	60			60				-					
PRZEDMIOTY FAKULTATYWNE*		30	Zal.	150			-				150					
SEMINARIUM I PRACA DYPLOMOWA																
1	Seminarium	16**	Zal.	60			15		15		15		15			
2	Pracownia magisterska	4	Zal.	30			-		-		15		15			
3	Praca dyplomowa	20	Egz.	-			-				-					
RAZEM		120	5 Egz.	480			270				210					

* listę przedmiotów fakultatywnych proponowanych przez katedry prowadzące specjalizację (z podaniem osoby prowadzącej, zakresu merytorycznego, formy zajęć i formy zaliczeń) szczegółowe zasady ich wyboru (termin, minimalna i maksymalna liczebność grup) ustala i podaje do wiadomości studentów dziekan w terminie do 30 kwietnia poprzedzającego roku akademickiego; wybór tych zajęć odbywa się za akceptacją promotora;

** po I roku - 10 pkt. ECTS, po II roku - 6 pkt. ECTS oraz 20 pkt. ECTS za przygotowanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego

Opisy przedmiotów

Region w geografii

Liczba godzin:

20 (stacjonarne), 12 (niestacjonarne)

Forma prowadzonych zajęć:

wykład

Rok studiów, semestr:

I rok, semestr I

Liczba punktów ECTS

3

Założenia i cele zajęć:

Zapoznanie studentów z poglądami na temat pojęcia regionu w geografii, jego konotacjami interdyscyplinarnymi i znaczeniem dla rozwoju myśli oraz teorii geografii ze szczególnym uwzględnieniem geografii regionalnej i społeczno-ekonomicznej. Wyjaśnienie istoty pojęcia regionalizm i jego związku z regionem oraz percepcją świata przez człowieka.

Zarys treści programu

Wykład jest przeglądem ogólnego stanu wiedzy na temat regionu i regionalizmu, która stanowi podstawę dla rozumienia i uprawiania współcześnie pojmowanej geografii regionalnej, a także ma fundamentalne znaczenie w poglądach na istotę geografii jako nauki. Omówiony zostaje rozwój poglądów na temat regionu w samej geografii, który prowadzi do dualizmu teoretyczno-metodologicznego w wyróżnianiu i rozumieniu istoty regionu w geografii: fizyczno-geograficznego i społeczno-ekonomicznego. Region w świadomości społecznej i praktycznym działaniu jest pojęciem interdyscyplinarnym, stąd w wykładzie przedstawiono również rozumienie i znaczenie tego pojęcia w innych dyscyplinach naukowych: historii, etnografii, prawie, ekonomii i socjologii. Ostatnia część wykładu poświęcona jest zagadnieniu regionalizmu jako zjawisku społeczno-kulturowemu.

Zakres wiedzy studentów.

Rozumienie znaczenia rozwoju poglądów na istotę regionu dla koncepcji geografii jako dyscypliny naukowej i geografii regionalnej. Znajomość podstaw teorii przestrzennych, które przyczyniły się do sformułowania koncepcji różnych ty-

pów regionów w geografii społeczno-ekonomicznej. Wiedza na temat podstaw wyróżniania regionów w innych dyscyplinach naukowych. Rozumienie społecznych, kulturowych i gospodarczych funkcji regionalizmów w organizacji świata ludzkiego.

Warunki zaliczenia przedmiotu.

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zdany na pozytywną ocenę egzamin.

Literatura podstawowa:

- Chojnicki Z., 1996, Region w ujęciu geograficzno-systemowym [w:] Czyż T. (red.) Podstawy regionalizacji geograficznej, Poznań, Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- Dziewoński K., 1967, Teoria regionu ekonomicznego. [w:] Przegląd Geograficzny 39, 1, s. 35-50.
- Rykiel Z., 2001, Krytyka teorii regionu społeczno-ekonomicznego. Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku, Białystok.
- Maik W., Rembowska K., Suliborski A., 2008 (red.). Podstawowe idee i koncepcje w geografii. Terytorium, region, miejsce - czas i przestrzeń w geografii. WSG Bydgoszcz.
- Suliborski A..2006. Geografia regionalna i jej znaczenie dla istoty Geografii. [w:] Geografia regionalna jako przedmiot badań i nauczania. III Forum Geografów Polskich. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań, s. 15-27.

Literatura uzupełniająca:

- Jałowiecki B., 1996, Przestrzeń historyczna, regionalizm, regionalizacja [w:] Jałowiecki B. (red.), Oblicza polskich regionów, Uniwersytet Warszawski, Europejski Instytut Rozwoju regionalnego i Lokalnego, Studia Regionalne i Lokalne, nr 17 (50), Warszawa.
- Kuciński J., 1990. Podstawy teorii regionu ekonomicznego. PWN. Warszawa.

Prowadzący

prof. nadzw. dr hab. Andrzej Suliborski

Studia miejskie - teorie i metody, cz. I

Liczba godzin

10

Forma prowadzonych zajęć

wykład

Rok studiów, semestr

I rok.

Liczba punktów ECTS

3

Cel zajęć

- Zapoznanie studentów z podstawami studiów miejskich.
- Prezentacja własnego dorobku badawczego w dziedzinie badań funkcjonalnych.

Zarys treści programu

Istota miasta - miasto jako zjawisko społeczne, gospodarcze, historyczne i przestrzenne. Zakres badań geograficznych w studiach miejskich. Podstawy metodologiczne badań strukturalno-funkcjonalnych w Geografii miast. Teorie funkcjonalne opisujące miasto - założenia i krytyka. Ewolucja pojęcia funkcji miejskich. Nowe kierunki badań funkcjonalnych w geografii miast. Koncepcja miejsca a badania funkcjonalne - funkcja miejsca.

Zakres wiedzy studentów:

Przyswojenie treści głównych pojęć dotyczących miasta i jego funkcji. Opanowanie założeń podstawowych koncepcji opisujących funkcje miejskie. Znajomość dotychczasowych podejść badawczych i współczesnych kierunków badań rozwijanych w ośrodku łódzkim.

Warunki zaliczenia:

Czynne uczestnictwo we wszystkich wykładach. Sporządzenie notatek z wykładów i zalecanej literatury. Egzamin końcowy

Literatura podstawowa:

- Dziewoński K., 1971. Baza ekonomiczna i struktura funkcjonalna miast. Studium rozwoju pojęć, metod ich zastosowań. Prace Geograficzne IG PAN nr 87.
- Dziewoński K., Jerczyński M., 1977. Statystyczna charakterystyka miast. Funkcje dominujące. "Statystyka Polski", nr 85, GUS.
- Jerczyński M., 1971. Metody pośredniej identyfikacji i pomiaru bazy ekonomicznej miast. Prace Geograficzne IG PAN nr 87.
- Suliborski A., 2008. Funkcje miast. [w:] Geografia urbanistyczna, rozdział s. 232-282. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Suliborski A., 2001. Funkcje i struktura funkcjonalna miast. Studium teoretyczno-empiryczne. Wyd. UŁ, Łódź, s. 72.
- Suliborski A., Walkiewicz D., 2000, Zmiany struktury funkcjonalnej miast polskich, które w 1975 roku uzyskały status wojewódzki, Filozoficka Fakul-ta Presovskej Univerzity, Institut Turizmu a Hoteloveho Managmentu, Urbane a krajinne studie, nr 3, Presov.

Prowadzący

Prof. UŁ. dr hab. Andrzej Suliborski

Społeczny wymiar rozwoju regionalnego i lokalnego

Liczba godzin:

20 (stacjonarne), 12 (niestacjonarne)

Forma prowadzonych zajęć:

wykład

Rok studiów, semestr:

I rok, semestr II,

Liczba punktów ECTS

3

Cel zajęć:

- Zapoznanie studentów z teoriami rozwoju społecznego w makro-, mezo- i mikroskali społeczno-przestrzennej.
- Określenie roli społeczeństwa w kreowaniu rozwoju regionalnego i lokalnego.
- Przedstawienie dorobku geografii społecznej w identyfikacji procesów przemian przestrzeni regionalnej i lokalnej.

Zarys treści programu:

Rozwój społeczny – pojęcie i teorie wyjaśniające w naukach społecznych /np. teoria strukturalistyczna, konfliktu i działania społecznego/. Rozwój regionalny i lokalny – podstawowe koncepcje; społeczeństwo w koncepcjach rozwoju. Społeczeństwo i społeczność – dwie koncepcje rozwoju społecznego. Grupy społeczne – typy zbiorowości ludzkich; tradycje szkoły ekologii społecznej w geografii i jej współczesne transformacje; terytorializm w geografii. Interakcja społeczna a życie codzienne. Płeć kulturowa, zróżnicowanie rasowe i etniczne w rozwoju miejsc i regionów. Migracje a rozwój regionów i miejsc. Nierówności społeczne w skali regionów i miejsc. Organizacje społeczne w rozwoju regionalnym i lokalnym. Polityka pracy w rozwoju regionów i miejsc. Religijne uwarunkowania rozwoju regionalnego i lokalnego. Zmiana społeczna; teorie zmiany społecznej; ‘transformacja społeczna’ w geografii. Geografia społeczna wybranych regionów; transformacja społeczna w regionach kryzysu i rozwoju.

Zakres wiedzy studentów:

Przyswojenie treści głównych pojęć dotyczących teorii rozwoju społecznego w różnych układach terytorialnych. Określenie wpływu elementów życia społecznego na rozwój regionalny i lokalny. Identyfikacja skutków zmian społecznych na przestrzeń miejsc i regionów. Znajomość podejść badawczych rozwijanych w geografii społecznej.

Warunki zaliczenia:

Czynne uczestnictwo w wykładach. Sporządzanie notatek z wykładów i zalecanej literatury. Egzamin końcowy.

Literatura podstawowa:

- Chojnicki Z., 1999, Podstawy teoretyczne i metodologiczne geografii, Bogucki, Poznań.
- Giddens A., 2006, Socjologia, PWN, Warszawa.
- Jałowicki B., 1988, Społeczne wytwarzanie przestrzeni, KiW, Warszawa.
- Libura H., 1990, Percepcja przestrzeni miejskiej, Warszawa.
- Lisowski A., 1990, Wstęp do geografii społecznej, UW, Warszawa.
- Maik W., Rembowska K., Suliborski A. (red.), 2008, Terytorium, region, miejsce - czas i przestrzeń w geografii, WSG, Bydgoszcz.
- Parysek J. (red.), 2004, Rozwój regionalny i lokalny w Polsce w latach 1989-2002, Bogucki, Poznań.
- Szczepański M.S., Bierwiaczonek K., Nawrocki T., 2008, Kapitały ludzkie i społeczne a konkurencyjność regionów, UŚ, Katowice.
- Sztompka P., 2003, Socjologia, Znak, Kraków.
- Sztompka P., 2005, Socjologia zmian społecznych, Znak, Kraków.
- Walmsley D.J., Lewis G.J., 1997, Geografia człowieka, PWN, Warszawa.

Prowadzący:

prof. dr hab. Krystyna Rembowska; dr Marcin Wójcik

Podstawy kształtowania społeczności i samorządności terytorialnej**Liczba godzin:**

15 (stacjonarne), 9 (niestacjonarne)

Forma prowadzonych zajęć:

wykład

Rok studiów, semestr:

I rok, semestr I

Liczba punktów ECTS

2

Cel zajęć:

- Zapoznanie studentów z teoretycznymi podstawami kształtowania społeczności i samorządności terytorialnej.
- Określenie typów społeczności i zbiorowości terytorialnych.

- Określenie roli samorządu terytorialnego w kształtowaniu tożsamości społecznej i działania społecznego.
- Przedstawienie dorobku geografii społecznej w identyfikacji procesów przemian w społecznościach lokalnych.

Zarys treści programu:

Społeczność lokalna i zbiorowość terytorialna – pojęcia podstawowe; tożsamość społeczna i terytorialna. Typy społeczności lokalnych; wzory porządku makrospołecznego a przemiany w społecznościach lokalnych. Samorządność – źródła idei; zadania samorządu – prawne uwarunkowania funkcjonowania samorządu; organizacja społeczna jako podstawa rozwoju samorządu – instytucje społeczne /formalne i nieformalne/. Formy aktywności społecznej (społeczne, gospodarcze, kulturowe, ekologiczne); organizacje pozarządowe. Edukacja lokalna i animacja kultury lokalnej. Społeczności miejskie i wiejskie; dychotomia i kontinuum. Społeczność lokalna w procesie długiego trwania. Społeczności wiejskie – struktury i procesy. Folklor wsi – folklorizm, współczesna kultura wsi. Filozofia rolnictwa i agraryzm; koncepcje rozwoju i modernizacji wsi. Społeczności miejskie – struktury i procesy. Kultury i subkultury miasta. Regionalizm – historyczny, instytucjonalny i symboliczny aspekt zjawiska

Zakres wiedzy studentów:

Przyswojenie treści głównych pojęć dotyczących podstaw kształtowania społeczności i samorządu terytorialnego. Znajomość typów społeczności i zbiorowości terytorialnych i warunków w jakich się kształtują. Znajomość podstaw funkcjonowania samorządności w Polsce. Przedstawienie najważniejszych podejść do społeczności lokalnych w naukach społecznych, w tym w geografii społecznej.

Warunki zaliczenia:

Czynne uczestnictwo w wykładach. Sporządzanie notatek z wykładów i zalecanej literatury. Zaliczenie na ocenę.

Literatura podstawowa:

- Bukraba-Rylska I., 2008, Socjologia wsi polskiej, PWN, Warszawa.
- Gorlach K., 2004, Socjologia obszarów wiejskich, Scholar, Warszawa.
- Starosta P., 1995, Poza metropolią, UŁ, Łódź.
- Sulima R., 2000, Antropologia codzienności, UJ, Kraków.
- Sztompka P., Boguni-Borowska M., 2008, Socjologia codzienności, Znak, Kraków.
- Turowski J., 1995, Socjologia wsi i rolnictwa, TN KUL, Lublin.
- Turowski J., 2001, Małe struktury społeczne, TN KUL, Lublin.
- Wójcik M., 2008, Przemiany społeczno-gospodarcze wsi aglomeracji łódzkiej w okresie transformacji ustrojowej, UŁ, Łódź.

Prowadzący:

dr Marcin Wójcik

Polska regionalna i lokalna**Liczba godzin:**

20

Forma zajęć:

wykład

Rok studiów, semestr:

I rok, I semestr

Liczba punktów ECTS:

2

Cel zajęć:

Poznanie zróżnicowania regionalnego Polski, indywidualności oraz mechanizmów i czynników warunkujących wewnętrzną spójność regionów w różnych skalach przestrzennych, rozumienie związków i współzależności między elementami przyrodniczymi i kulturowymi.

Zarys treści przedmiotu:

1. Przyrodnicze podstawy kształtowania regionów: Tradycyjne regiony (okręgi) surowcowe – geneza, rozwój, problemy restrukturyzacji przemysłu i rewitalizacji obszarów poprzemysłowych. Regiony nadmorskie – specyfika struktury przestrzennej i społeczno-gospodarczej (Pomorze Zachodnie). Indywidualność regionów górskich (Tatry, Sudety)
2. Czynniki polityczne i ekonomiczne w rozwoju regionów: Parki naukowo-technologiczne jako załączki nowoczesnych technopolii. Proces metropolizacji a rozwój regionu (Mazowsze i Warszawski Obszar Metropolitalny). Współpraca transgraniczna w rozwoju regionów (Euroregion Nysa, Euroregion Bug)
3. Społeczne i kulturowe uwarunkowania regionów: Przyrodnicze, historyczne i społeczno-gospodarcze podstawy (sub)regionalizmów (Podhale, Kurpie). Dziedzictwo historyczne i kulturowe a tożsamość regionalna (Wielkopolska, Warmia i Mazury). Wielokulturowość regionów przygranicznych (Podlasie)
4. System osadniczy jako układ hierarchiczny. Regiony a zespoły i układy lokalne, lokalny system osadniczy
5. Region jako wielowymiarowa spójna przestrzeń (Region Łódzki, Dolny Śląsk, Małopolska).

Warunki zaliczenia:

uczestnictwo w wykładach, kolokwium

Literatura podstawowa:

- Harasimiuk K., Rodzoń J., 2007, Geografia Polski. W kraju ojców, UMCS
- Damrosz J., 2007, Ojczyzna i jej regiony: (region, regionalizm, edukacja lokalno-regionalna i etniczna)
- Gorzelak J., 2005, Metropolia i jej region w gospodarce informacyjnej
- Brencz A., 1996, Wielkopolska jako region etnograficzny
- Rucińska D., Gawroński H., 2007, Region Warmii i Mazur w zintegrowanej Europie
- Barwiński M., 2004, Podlasie jako pogranicze narodowościowo-wyznaniowe, Wyd. UŁ, Łódź

Prowadzący:

dr Danuta Walkiewicz, dr Marcin Wójcik

Podstawy architektury i ochrony krajobrazu kulturowego

Forma prowadzonych zajęć:

wykłady, ćwiczenia

Rok studiów, semestr:

I rok, semestr II

Liczba punktów ECTS:

2

Cel zajęć i zakres treści:

Celem zajęć jest przekazanie studentom teoretycznych podstaw wiedzy o krajobrazie kulturowym, pojmowanym jako obiektywnie istniejąca całość, która ulega zmianie w zależności od kulturowych uwarunkowań wytwarzających go społeczeństw. Tematyka zajęć obejmuje takie zagadnienia jak: wprowadzenie pojęć: „środowisko”, „środowisko kulturowe” i „krajobraz kulturowy”, interdyscyplinarność pojęcia krajobraz, poglądy na krajobraz w: geografii fizycznej, ekologii krajobrazu, geografii społeczno-gospodarczej, planowaniu przestrzennym i architekturze krajobrazu. Filozoficzne podstawy interpretacji krajobrazu kulturowego. Zagadnienie ładu przestrzennego i struktury krajobrazu kulturowego – jego rodzajów. Końcowa część zajęć poświęcona będzie podstawom prawnym ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, formom jego ochrony, rewitalizacji i rewitalizacji oraz edukacyjnym wartościom środowiska kulturowego.

Literatura

1. Bogdanowski J., Architektura krajobrazu. PWN Warszawa-Kraków 1981.
2. Ziemiński A., Człowiek w krajobrazie. Szkice z pogranicza socjologii. Sport i Turystyka. Warszawa 1976.
3. Małachowicz E. Ochrona środowiska kulturowego t.1, PWN. Warszawa 1988.
4. Parteki T. Pod red. Przestrzeń kulturowa w planowaniu przestrzennym (materiały dyskusyjne). PAN. KPZK. Biuletyn z. 142. Warszawa 1989.
5. Stalski M., Szlązak Z. Pod red. Krajobrazy Polski lokalnej. Rozwój regionalny, Rozwój lokalny, Samorząd terytorialny 13. Wydział Geografii UW. Instytut Gospodarki Przestrzennej. Warszawa 1988.
6. Kostarczyk A., System przestrzeni kulturowych (W poszukiwaniu metody rozpoznawania właściwości środowiska kulturowego). Rzeki. Kultura-cywilizacja-historia. T. 5, Katowice 1996.

Prowadzący:

dr Danuta Walkiewicz, mgr Paulina Tobiasz-Lis

Planowanie rozwoju regionalnego i lokalnego

Liczba godzin dydaktycznych:

15

Forma prowadzonych zajęć:

ćwiczenia

Rok studiów, semestr:

I rok, semestr II

Liczba punktów ECTS:

2

Cel zajęć

Zapoznanie studentów z funkcjami, kierunkami i narzędziami polityki regionalnej w procesie strategicznego planowania rozwoju regionalnego i lokalnego oraz najbardziej aktualnymi problemami programowania rozwoju na podstawie doświadczeń polskich.

Zarys treści programu

Cele i istota planowania regionalnego i lokalnego w tradycyjnych koncepcjach rozwoju. Nowe koncepcje rozwoju regionalnego (w kierunku rozwoju lokalnego), terytorialny charakter rozwoju. Globalizacja – łącznik między globalnym i lokalnym wymiarem rozwoju. Konkurencja i konkurencyjność regionów. Czynniki konkurencyjności regionów. Podstawy polityki regionalnej w procesie

planowania rozwoju regionalnego i lokalnego. Uwarunkowania i instrumenty prowadzenia polityki regionalnej.

Planowanie strategiczne rozwoju regionalnego. Etapy planowania strategicznego: formułowanie misji i wizji regionu oraz strategii jego rozwoju. Typy i funkcje strategii.

Planowanie operacyjne i przestrzenne (plan rozwoju lokalnego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i ich spójność z planami regionalnymi).

Zakres wiedzy studentów:

Znajomość podstaw polityki regionalnej oraz planowania strategicznego rozwoju regionalnego. Umiejętności potrzebne do formułowania wizji i misji oraz programowania strategii rozwoju społeczno-gospodarczego na szczeblu miast i gmin oraz województw.

Forma i warunki zaliczenia:

obecność na wszystkich zajęciach, aktywny udział w zajęciach, praca zaliczeniowa

Literatura podstawowa:

1. Nowakowska A., 2007, Planowanie strategiczne rozwoju regionalnego, [w:] Chądzyński J., Nowakowska A., Przygodzki Z. Region i jego rozwój w warunkach globalizacji
2. Gorzelak G., 1992, Planowanie rozwoju lokalnego, [w:] Georgic J.P., Gorzelak G., (red.) Gmina, przedsiębiorczość, promocja, Studia Regionalne i Lokalne nr 7, W-wa
3. Klasik A., 1993, Planowanie strategiczne, PWN, W-wa
4. Parysek J., 2001, Podstawy gospodarki lokalnej, Wyd. Nauk. UAM, Poznań

Prowadzący:

dr Danuta Walkiewicz, mgr Paulina Tobiasz-Lis

Strategia rozwoju gminy i województwa

Liczba godzin:

15

Forma zajęć:

ćwiczenia

Rok studiów, semestr:

I rok, II semestr

Liczba punktów ECTS:

2

Cel zajęć

Zapoznanie studentów z procesem formułowania strategii rozwoju, poznanie zasad i metodyki sporządzania strategii rozwoju na poziomie lokalnym (gmin) i regionalnym (województw), kształcenie umiejętności praktycznych analizy i konstruowania strategii rozwoju

Zarys treści programu:

Zasady budowy strategii gminy i województwa (istota, cechy, rodzaje strategii, fazy i etapy przygotowania strategii). Czynniki sprzyjające i utrudniające tworzenie skutecznych strategii (zasoby i potencjał gospodarczy, kapitał ludzki, wiedza i innowacje itp.) Zasady i metody sporządzania strategii rozwoju (źródła i rodzaje informacji, analiza SWOT, metody wdrażania). Diagnoza i analiza strategiczna gminy i województwa (diagnoza stanu istniejącego, bilans zasobów i możliwości rozwoju, ocena stanu istniejącego i analiza uwarunkowań rozwoju, ocena SWOT, analiza szans i zagrożeń). Tworzenie scenariuszy rozwoju gminy i województwa (określanie głównych problemów gminy i województwa, formułowanie wizji i misji strategii, określanie celów, rodzaje i wybór scenariusza). Wdrażanie i monitoring realizacji strategii.

Zakres wiedzy studentów:

Znajomość procesu sporządzania strategii rozwoju. Umiejętność analizy i konstruowania strategii rozwoju gminy i województwa. Znajomość wybranych strategii regionalnych i lokalnych w Polsce

Warunki zaliczenia:

obecność na wszystkich zajęciach, czynny udział w zajęciach, praca zaliczeniowa

Literatura podstawowa:

1. Klasik A., 2001, Strategie regionalne. Formułowanie i wprowadzanie w życie, Wyd. AE im. K. Adameckiego w Katowicach, Katowice
2. Nowakowska A., 2000, Strategia jako narzędzie stymulowania rozwoju gminy, [w:] A. Jewtuchowicz (red.), Strategiczne problemy miast i regionów, Zakład Ekonomiki Regionalnej i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki, Łódź
3. Nowakowska A., 2007, Planowanie strategiczne rozwoju regionalnego, [w:] Chądzyński J., Nowakowska A., Przygodzki Z. Region i jego rozwój w warunkach globalizacji

Prowadzący:

dr Danuta Walkiewicz, mgr Paulina Tobiasz

Wykorzystanie funduszy europejskich w polityce rozwoju regionalnego i lokalnego

Liczba godzin:

15

Forma zajęć:

ćwiczenia

Rok studiów, semestr:

I rok, II semestr

Liczba punktów ECTS:

2

Cel zajęć:

Zapoznanie studentów z zasadami polityki regionalnej w Unii Europejskiej i jej znaczeniu w wizji zjednoczonej Europy oraz wyposażenie w wiedzę i umiejętności praktyczne na temat możliwości realizacji planów rozwoju regionalnego i lokalnego z wykorzystaniem finansowania z dotacji UE, procedury wnioskowania o środki wspólnotowe, pozyskiwania zewnętrznych źródeł na projekty unijne

Zarys treści programu:

Polityka regionalna w UE – podstawy prawne, etapy rozwoju. Instrumenty polityki regionalnej w UE i źródła jej finansowania (fundusze strukturalne, kohezyjne). Narodowy Plan Rozwoju jako instrument wsparcia rozwoju regionalnego, fundusze strukturalne i inicjatywy wspólnotowe. Fundusze zewnętrzne w finansowaniu rozwoju regionalnego i lokalnego. Fundusze strukturalne UE i instrumenty rozwoju regionalnego i ich rola w finansowaniu polityki regionalnej. Zarządzanie funduszami unijnymi. Podstawy aplikowania o środki z funduszy w poszczególnych sektorach gospodarki

Przykłady wniosków, błędy w procedurze aplikacyjnej.

Zakres wiedzy studentów:

Opanowanie podstaw polityki regionalnej w Unii Europejskiej. Wiedza na temat źródeł finansowania rozwoju regionalnego i lokalnego. Znajomość podstaw aplikowania o fundusze unijne.

Warunki zaliczenia:

obecność na wszystkich zajęciach, czynny udział w zajęciach, kolokwium

Literatura podstawowa:

1. Pietrzyk I., 2000, Polityka regionalna Unii Europejskiej i regiony w państwach członkowskich, PWN, W-wa

2. Nowakowska A., Podstawy polityki regionalnej, [w:] Chądzyński J., Nowakowska A., Przygodzki Z., Region i jego rozwój w warunkach globalizacji, CeDeWu Wydawnictwa Fachowe, W-wa
3. Gawlikowska-Hueckel K., 2003, Procesy rozwoju regionalnego w Unii Europejskiej. Konwergencja czy polaryzacja, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego
4. Głębińska K., Brewiński M., 2003, Europejska polityka regionalna, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa

Prowadzący:

dr Danuta Walkiewicz, mgr Paulina Tobiasz-Lis

Problemy rozwoju w regionie

Liczba godzin:

15

Forma zajęć

ćwiczenia terenowe (2 dni)

Rok studiów, semestr:

I rok, II semestr

Liczba punktów ECTS:

2

Cel zajęć:

Poznanie wybranych problemów rozwoju regionu łódzkiego poprzez konkretne przykłady w przestrzeni regionalnej, kształcenie umiejętności identyfikacji i analizy zjawisk i procesów społeczno-kulturowych w terenie (obszary i trasy alternatywne)

Zarys treści programu:

Walory i bariery środowiska przyrodniczego w rozwoju regionu (gospodarcze wykorzystanie rzek, wykorzystanie zasobów surowców mineralnych – konflikty przestrzenne). Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich (funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa i agroturystyka, funkcja handlowa i produkcyjna, rezydencjalna) – szanse i zagrożenia dla społeczności lokalnych. Dziedzictwo kulturowe w rozwoju regionalnym i lokalnym (problem ochrony krajobrazu kulturowego i rewitalizacji historycznych układów przestrzennych i obiektów dziedzictwa kulturowego), folklor i kultura ludowa jako źródło tożsamości lokalnej i (sub)regionalnej. Uwarunkowania, problemy i perspektywy rozwoju rolnictwa (sadownictwo i warzywnictwo). Problemy funkcjonowania zakładów tradycyjnych i nowoczesnych gałęzi przemysłu i ich rola w rozwoju lokalnym i regionalnym. Instytucje kultury

i edukacji oraz ich funkcje w rozwoju obszarów wiejskich i miejskich (formy i zasięg działalności, znaczenie dla społeczności lokalnych).

Zakres wiedzy studentów:

Znajomość wybranych obszarów regionu łódzkiego. Poznanie przyrodniczych i społeczno-kulturowych uwarunkowań oraz walorów i barier rozwoju regionu

Warunki zaliczenia:

obecność na zajęciach, przygotowanie i wygłoszenie referatu

Literatura podstawowa:

1. S. Liszewski (red.), 2001, Zarys monografii województwa łódzkiego. Funkcja regionalna Łodzi i jej rola w kształtowaniu województwa, ŁTN
2. Jewtuchowicz A, Suliborski A. (red.), 2006, Przestrzenne zróżnicowanie procesów transformacji społeczno-gospodarczej w regionie łódzkim, Wyd. UŁ
3. Jewtuchowicz A., Suliborski A. (red.), 2002, Struktury i procesy kształtujące łódzki region społeczno-gospodarczy, Wyd. UŁ
4. Koter M., Liszewski S., Suliborski A., 1999, Łódź i region Polski Środkowej. ŁTN, Łódź

Prowadzący:

dr Danuta Walkiewicz